

Sygn. akt VIII GC 175/16

WYROK

zaoczny wobec pozwanego Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w W.

W I M I E N I U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

Dnia 17 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant stażysta Joanna Drobińska

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i Powiatowi (...)

o zapłatę

I zasądza od pozwanych Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i Powiatu (...) solidarnie na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 103.902,2 zł (stu trzech tysięcy dziewięciuset dwóch złotych dwudziestu groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od dnia 31 stycznia 2016 r.,

- od Powiatu (...) od dnia 11 marca 2016 r. ;

II zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 12.413 zł (dwunastu tysięcy czterystu trzynastu złotych) tytułem kosztów procesu;

III nadaje wyrokowi wydanemu przeciwko pozwanemu Przedsiębiorstwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. rygor natychmiastowej wykonalności.

VIII GC 175/16

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo (...) spółka z o.o. w G. wniósł o zasądzenie od pozwanych Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w W. oraz Powiatu (...) solidarnie kwoty 103.902,2 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 stycznia 2016 r. tytułem wynagrodzenia za wykonane przez niego roboty budowlane na rzecz pierwszego z pozwanych, których odbiór nastąpił w dniu 31.12.2015 r. Solidarną odpowiedzialność pozwanego inwestora powód uzasadnił przepisem art. 647 (1) §5 k.c.

Pozwany Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w W. nie złożył odpowiedzi na pozew.

Pozwany Powiat (...) wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że powód wraz z pozwanym ad 1 wprowadził inwestora w błąd, nie informując o niezapłaceniu podwykonawcy kwoty objętej pozewem. Wskutek tego pozwany Powiat zapłacił w dniu 11 lutego 2016 r. ostatnią transzę wynagrodzenia pozwanemu ad 1, przed uregulowaniem płatności wobec

powoda – podwykonawcy. Zdaniem pozwanego Powiatu nieprawdopodobne jest, by w dniu 31.12.2015 r. nastąpił odbiór robót wykonanych przez powoda na rzecz pozwanego ad 1, gdyż prace powoda zakończone zostały już wcześniej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 czerwca 2014 r. pozwany Przedsiębiorstwo (...) spółka z o.o. w S. zawarła z Powiatem (...) – Zarządem Dróg Powiatowych umowę, na podstawie której pozwany ad 1 zobowiązał się wykonać zadanie zatytułowane „Budowa nowych przepraw o nośności klasy B (mostów przez rzekę O. i jej kanał) w ciągu drogi powiatowej nr (...) w m. B.”. W §6 umowy uregulowano tryb postępowania w przypadku zamiaru zawarcia przez pozwanego ad 1 umowy z podwykonawcą; w ustępie 9 przewidziano możliwość bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy w przypadku uchylenia się od zapłaty przez wykonawcę.

Dowód : umowa z dnia 24 .06.2014 r. k. 58 – 68

W dniu 14 maja 2015 r. pomiędzy powodem a pozwanym Przedsiębiorstwem (...) spółką z o.o. w S. doszło do zawarcia umowy, której przedmiotem było wykonanie przez powoda robót kanalizacji deszczowej, sanitarnej, wodociągowej i przełożenie odcinka gazociągu w ramach realizacji zadania „Budowa nowych przepraw o nośności klasy B (mostów przez rzekę O. i jej kanał) w ciągu drogi powiatowej nr (...) w m. B.”. Termin zakończenia robót określono na dzień 7 października 2015 r. Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy za datę zakończenia robót (wykonania przedmiotu umowy) przyjęto datę odbioru przez GW i Inwestora pod warunkiem niestwierdzenia przez GW lub Inwestora wadliwego wykonania przedmiotu umowy przy odbiorze końcowym. Odbiór częściowy i końcowy uznawany miał być w przypadku odbioru tych robót tylko przez GW i Inwestora (§ 7 ust. 3).

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 348.371,56 zł netto. Rozliczenie elementów robót miało odbywać się – zgodnie z § 79 ust. 1 - w każdym miesiącu na podstawie załączonych protokołów odbioru, potwierdzających wykonanie robót w ilości zgodnie z projektem i formularzem cenowym oraz potwierdzonych przez Inwestora i kierownika budowy.

Dowód : umowa o roboty budowlane z załącznikami k. 26 – 35

W dniach 30 czerwca 2015 r. , 31 lipca 2015 r., 30 września 2015 r. pozwany ad 1 dokonał odbiorów częściowych robót wykonanych przez powoda. Do każdego protokołu odbioru częściowego dołączano zestawienie tabelaryczne określające procentowe zaawansowanie poszczególnych robót.

Dowód: protokoły odbioru częściowego robót z załącznikami k. 130

W dniu 26 czerwca 2015 r. dokonano odbioru przyłącza wodociągowego i kanalizacji sanitarnej wykonanego przez powoda.

W dniu 8 lipca 2015 r. dokonano odbioru gazociągu średniego ciśnienia na ciśnienie robocze 0,5 MPa.

W dniu 27 czerwca i 27 lipca 2015 r. wydano oceny techniczne stwierdzające przydatność kanalizacji do odbioru i eksploatacji.

Powód faktycznie zakończył wykonywanie zleconych mu robót jesienią 2015 r.

Dowód : protokół z dnia 26.06.2015 r. k. 79

zaświadczenie odbioru k. 80 – 81

oceny techniczne k. 82 – 83

zeznania świadka A. D. k. 168 –

zeznania świadka A. P. k. 169 -170

zeznania świadka S. P. k. 166 - 168

W dniu 18 grudnia 2015 r. inspektor nadzoru dokonał w dzienniku budowy wpisu potwierdzającego zakończenie robót objętych zadaniem „Budowa nowych przepraw o nośności klasy B (mostów przez rzekę O. i jej kanał) w ciągu drogi powiatowej nr (...) w m. B.”.

Dowód : dziennik budowy k. 90

W dniu 31 grudnia 2015 r. pozwany ad 1 dokonał odbioru końcowego robót od powoda bez zastrzeżeń pod względem technicznym, ilościowym i wartościowym. W protokole stwierdzono, iż wartość robót przedstawionych do odbioru wynosi 110.308,28 zł brutto. Z uwagi na kwotę wstrzymaną tytułu gwarancji (6406,08 zł) kwotę do zapłaty określono na 103.902,2 zł.

W dniu 31.12.2015 r. powód wystawił pozwanemu ad 1 fakturę na kwotę 110.308,28 zł brutto.

Dowód : protokół odbioru z 31.12.2015 r. z załącznikiem k. 21 -25

faktura k. 20

W dniu 7 stycznia 2016 r. rozpoczęto procedurę odbioru końcowego robót pomiędzy pozwanym Powiatem i pozwanym Przedsiębiorstwem (...) spółką z o.o. W załączonym do protokołu zestawieniu tabelarycznym wskazano, iż w ostatnim okresie rozliczeniowym wykonano 11 % robót w zakresie kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, 10 % w zakresie gazu – przełożenia odcinka ora 29 % zakresie kanalizacji deszczowej.

Tego rodzaju zestawienia tabelaryczne z procentowym stopniem zaawansowania poszczególnych robót sporządzane zwykle były co miesiąc. Zdarzało się, że nawet w przypadku zakończenia robót przez wykonawcę wpisywano w zestawieniu 80 lub 90%, np. z uwagi na konieczność uzupełnienia pewnych dokumentów. Zestawienia te stanowiły podstawę dokonania przez inwestora płatności na rzecz wykonawcy M..

Dowód : protokół odbioru końcowego z załącznikiem k. 133 -135

zeznania świadka A. D. k. 168 -169

zeznania świadka A. P. k. 169 -170

zeznania świadka S. P. k. 166 - 168

Przed wypłatą poszczególnych transz wynagrodzenia dla pozwanego ad 1 pozwany Powiat zbierał pisemne oświadczenia podwykonawcy, iż wszystkie płatności wymagalne na dany dzień zostały przez pozwanego ad 1 uregulowane. Ostatnie tego typu oświadczenie zostało wystawione przez powoda w dniu 17 listopada 2015 r.

Dowód : oświadczenia k. 93

potwierdzenia złożenia zlecenia z rachunku k. 94 – 96

W dniu 11 lutego 2016 r. pozwany Powiat wypłacił pozwanemu M. ostatnią transzę wynagrodzenia w kwocie 695.929,62 zł. Przed wypłatą nie zażądano od wykonawcy oświadczeń podwykonawcy o niezaleganiu z płatnościami.

Pismem z dnia 1 marca 2016 r. powód poinformował pozwaną Powiat, że (...) M. zalega wobec niego z zapłatą wynagrodzenia w kwocie 110.308,28 zł. W związku z tym wezwał te z pozwanego ad 2 do zapłaty tej kwoty w terminie do dnia 10 marca 2016 r. Pozwany inwestor podjął w związku z tym działania w celu wyjaśnienia tej kwestii. W czasie

rozmowy telefonicznej z dyrektorem Zarządu Dróg Powiatowych S. P. jeden z prokurentów pozwanego ad 1 potwierdził istnienie zadłużenia.

Dowód : potwierdzenie złożenia zlecenia k. 97

pismo z dnia 1 marca 2016 r. k. 17

pismo z dnia 9 marca 2016 r. k. 19

zeznania świadka S. P. k. 166 - 168

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo oparte jest na przepisie art. 647 k.c., który stanowi, że przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 647 (1) § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Sam fakt zawarcia umowy pomiędzy M. i P., jak również wiedza pozwanego inwestora o zawarciu umowy nie były przedmiotem sporu. Dokładną treść zawartych przez strony umów, terminy odbiorów częściowych robót i odbioru końcowego robót oraz zasady tych odbiorów ustalono na podstawie zeznań świadków i dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana. Pozwany Powiat kwestionował jedynie fakt wykonywania robót przez powoda w grudniu 2015 r. Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia wiarygodności zeznaniom świadków.

Dowody z ich zeznań nakazywały uznać, że powód zakończył prace najpóźniej jesienią 2015 r. Świadczy o tym przede wszystkim kolejność robót wykonywanych na budowie wynikająca z ich technologii. Jak wskazała świadek A. D. – inspektor nadzoru - w październiku 2015 r. rozpoczęły się już roboty konstrukcyjne, które następują po wykonaniu robót sanitarnych, a zatem prace powoda musiały być wykonane już wcześniej. Podobne wnioski wypływały z dokumentów dotyczących odbioru przyłącza wodociągowego i kanalizacji sanitarnej, odbioru gazociągu i ocen technicznych.

Sąd miał też na uwadze fakt, że w umowie zawartej przez powoda ze spółką (...) przewidziano termin zakończenia robót 7 października 2015 r., zaś z wpisu w dzienniku budowy wynikało, że wszystkie roboty na budowie zakończono w dniu 18 grudnia 2015 r.

Konstatacja powyższa nie wyłącza jednak żądania powoda zapłaty za wykonane przez niego roboty. Fakt, że powód zakończył roboty już jesienią 2015 r. nie oznacza bowiem, że otrzymał wynagrodzenie za prace wykonane w ostatnim okresie.

Sąd zwrócił uwagę na fakt, że w umowie zawartej pomiędzy wykonawcą M. i powodem w § 7 ust. 1 przewidziano, że datą zakończenia robót będzie data odbioru przez inwestora. Z postanowienia tego wysunąć należy wniosek, że strony uwarunkowały odbiór robót podwykonawcy (powoda) odbiorem robót przez inwestora. Dopóki zatem nie nastąpił m odbiór przez inwestora nie mogło dojść do odbioru robót wykonanych przez podwykonawcę. Zrozumiałe tym samym staje się, że powód nie otrzymał całości wynagrodzenia z chwilą zakończenia wszystkich swoich robót jesienią 2015 r. Sąd miał na uwadze także i to, że pozwany Powiat znał treść umowy łączącej powoda ze spółką (...)(dołączono ją do odpowiedzi na pozew), a zatem winien mieć świadomość, jakie zasady rozliczeń obowiązują pomiędzy wykonawcą i podwykonawcą. Ponadto, z załączonego do protokołu odbioru końcowego z dnia 7 stycznia 2016 r. zestawienia tabelarycznego wynika, że stan zaawansowania robót powoda nie wynosił na koniec okresu rozliczeniowego poprzedzającego odbiór końcowy robót 100 %. Treść rubryk 8 – 10 tego zestawienia pozwalała zatem

wnosić, że - niezależnie od zakresu zaawansowania faktycznie wykonanych robót - powód nie otrzymał jeszcze całości należnego mu wynagrodzenia za wykonane prace.

Z zeznań świadka A. D. wynika wprawdzie, że - co do zasady - stopień zaawansowania robót wskazany w zestawieniu powinien odpowiadać faktycznemu zaawansowaniu robót, nie można jednak wykluczyć, że właśnie z uwagi na zależność pomiędzy odbiorem robót od podwykonawcy i odbiorem z udziałem inwestora wstrzymano część płatności dla powoda - do czasu odbioru końcowego z udziałem inwestora.

Tym samym brak podstaw do podważania możliwości żądania przez podwykonawcę zapłaty wynagrodzenia z uwagi na to, że roboty wykonane zostały wcześniej, niż mogłoby to wynikać z daty protokołu odbioru. Przepis art. 647 (1) § 5 k.c. nie przewiduje żadnych innych przesłanek odpowiedzialności inwestora, poza wiedzą o umowie łączącej wykonawcę z podwykonawcą oraz istnieniem roszczenia podwykonawcy wobec wykonawcy o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty.

Powód wykazał istnienie roszczenia względem spółki (...), składając protokół odbioru robót z dnia 31 grudnia 2015 r. Ponadto, jak wynika z zeznań świadka S. P., w rozmowie telefonicznej z przedstawicielem Spółki (...) wykonawca nie kwestionował istnienia zaległości wobec powoda.

Sam fakt, że inwestor uregulował już w całości wynagrodzenie na rzecz wykonawcy nie wyklucza żądania podwykonawcy, którego roszczenie nie zostały zaspokojone. Rzeczą inwestora jest takie uregulowanie praw i obowiązków w umowie, by zabezpieczyć jego interesy i uchronić go przed koniecznością dwukrotnej zapłaty za te same roboty. Jak wynika zresztą z materiału dowodowego pozwany Powiat dysponował takim instrumentem w postaci oświadczeń o niezaleganiu z płatnościami wobec podwykonawców. W umowie z wykonawcą M. przewidziano uprawnienie do żądania od wykonawcy (M.) oświadczenia o niezaleganiu z zapłatą należności wobec podwykonawców. Takie oświadczenia były w czasie realizacji robót składane. Błędem inwestora było jedynie uznanie, że w chwili uregulowania ostatniej transzy wobec M. wszystkie należności wobec podwykonawcy zostały uregulowane. Takiemu wnioskowi przeczyły jednak dokumenty, tj. zarówno treść umowy łączącej wykonawcę z podwykonawcą, jak i zestawienie tabelaryczne dołączone do protokołu odbioru końcowego.

Mając na uwadze wszystkie przytoczone argumenty powództwo w całości uwzględniono.

Na podstawie art. 481 k.c. orzeczono od odsetkach, przy czym od pozwanego M. zasądzono je od terminu płatności wskazanego w fakturze, zaś od pozwanego Powiatu – z uwzględnieniem upływu terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty z dnia 1 marca 2016 r.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowiły przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. W skład kosztów zasądzonych od pozwanych wchodziły : opłata od pozwu 5196 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie ustalone na podstawie § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym przed zmianami wprowadzonymi przez Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667), zgodnie z § 2 tego Rozporządzenia.

Wobec tego, że wyrok wydany wobec pozwanego ad 1 ma charakter wyroku zaocznego z urzędu na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. nadano mu rygor natychmiastowej wykonalności.